

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

El trencaclosques català de Josep Benet

Hi ha persones, poques, que tenen la capacitat d'escriure i fer història al mateix temps. Són persones que combinen pensament i acció, normalment dotades d'una gran lucidesa i, esclar, d'una fenomenal capacitat de treball. Josep Benet (1920-2008) en va ser una. Avui probablement viuria amb una barreja d'il·lusió i extrema vigilància el decisiu moment polític, que entendria com la culminació d'un llarg procés, per manllevar l'expressió de Jordi Amat. Un procés del qual faria partícips tants i tants personatges del catalanisme polític, cívic i cultural que van passar per la seva vida i la seva ploma. Alguns d'ells formen part del llibre *Personatges* (PAM), amb el qual Josep Poca ha finalitzat l'edició de l'Obra Dispersa de Josep Benet.

És un llibre interessantíssim. Alguns lectors hi descobrireu vides desconegudes. D'altres hi retrobareu personalitats admirades. Tots hi notareu el filtre precís de Josep Benet, el seu sòlid catalanisme exigent, integrador, unitarista, sense renunciar al seu humanisme d'esquerres i cristià. També us il·luminarà la seva capacitat d'inserir qualsevol trajectòria particular en el riu de la història del país, d'enllaçar la singularitat de cada home –sí, no hi ha dones!– amb la globalitat de la nació.

Els quaranta ressenyats van viure als segles XIX i XX. A molts els va tractar personalment, a d'altres els va estudiar i reivindicar. Entre els primers: Candel, Comín, Albert Ma-

XAVIER BERTRAL

AVUI JOSEP BENET SENTIRIA MÉS A L'ABAST LA TASCA MONUMENTAL QUE S'HAVIA IMPOSAT

nent, Casimir Martí, Vicens Vives, Serrahima, Riba, Fuster, l'abat Escarré, els germans Ainaud, Fèlix Millet o Pujol. Entre els segons, Joan Maragall, Pere Coromines, Ildefons Cerdà, Alomar, Layret, Companys, Cambó, Rovira i Virgili o Gaziol, a qui només va tractar per carta. Del conjunt en resulta una plural i puntillista aproximació a la Catalunya contemporània, un trencaclosques que permet anar encaixant peces.

Sí, Josep Benet va dedicar tota la vida a encaixar les peces de la Catalunya desfeta. Aquest llibre n'és una mostra més. Ell, que havia conegut com a jove adult els anys republicans, va mantenir-ne la memòria i l'ideal. I va maldar incansablement com a historiador, advocat i polític per reconstruir el puzzle. En puc donar un modest testimoni com a periodista que el vaig entrevistar en més d'una ocasió: el seu fil de veu era un riu cabalós, l'expressió tenaç d'algú que tenia el país al cap i al cor. Rere un aparencia dèbil s'hi amagava la fortalesa de qui s'havia imposat un deure monumental. Un deure que, sens dubte, avui, a les portes d'unes eleccions indubtablement històriques, sentiria més a l'abast. ♦♦

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

Sovint s'explica que el gerundi de (1) "Va caure, *fer-se mal*" és dolent i el de (2) "Va fer-se mal *caient*" bo, perquè el de (1) és posterior a (el resultat de) *va caure* i el de (2) anterior a (la causa de) *va fer-se mal*, però també podem dir –i és tant o més clar– que fer-se mal no és una manera de caure, i caure sí que és una manera de fer-se mal. Elevant-ho a un pla teòric: que un gerundi ens ha de dir com es realitza l'acció del verb que complementa.

Potser és més abstracte però, un cop assimilat, abasta més gerundis incorrectes: els de posterioritat (o conseqüència) però també els anomenats *especificatius*: (3) "Una carta informant dels preus". El gerundi aquí no ens diu com es realitza el verb que complementa, perquè no complementa un verb sinó un nom.

Una petició d'amnistia per a certs gerundis especificatius

Hauríem hagut d'escriure "...que informa dels preus" o bé "...per informar dels preus".

Arabé, la cosa es complica bastant més quan el nom complementat pel gerundi és el complement d'un verb. A (4) "Va escriure una carta informant dels preus", costa dir si *informant dels preus* complementa només *una carta* o bé *va escriure una carta*. De fet, la carta no ens fa falta: (5) "Va escriure informant dels preus". I, encara que el gerundi no ens diu aquí com escriu sinó què o

per a què escriu –i, per tant, potser seria millor (6) "Va escriure (una carta) per informar dels preus"–, la incorrecció de (4) o (5) sembla més tènue que la de (3) o fins i tot que la de (7) "Va rebre una carta informant dels preus", en què el gerundi ja no ens diu res de *va rebre*, i no hi comparteix ni tan sols el subjecte.

I la prova que (4) no és tan indiscutiblement incorrecte és que a l'entrada *redacció* del DIEC2 hi trobem aquest exemple: "Fer una redacció explicant les vacances", que és una frase igual de clara i potser més àgil que "Fer una redacció que expliqui les vacances". Abans que algú retiri o canviï l'exemple, crec que seria bo plantejar-se si, en alguns casos, els gerundis especificatius no són una drecera comunicativa que la norma ha de tolerar. ♦♦

UN GERUNDI SEMPRE ÉS BO QUAN ENS DIU COM ES REALITZA L'ACCIÓ DEL VERB QUE COMPLEMENTA

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIO

[1] **Wonder**
R.J. PALACIO
La Campana
420 pàgines i 14 € **4/156**

[2] **El que no et mata...**
DAVID LAGERCRANTZ
Columna
656 pàgines i 22,50 € **1/4**

[3] **El que no et mata...**
DAVID LAGERCRANTZ
Columna
656 pàgines i 22,50 € **2/3**

[4] **Bearn o la sala de...**
LLORENÇ VILLALONGA
Labutxaca
352 pàgines i 9,95 € **-/118**

[5] **La noia del tren**
PAULA HAWKINS
La Campana
464 pàgines i 19,50 € **3/16**

NO-FICCIO

[1] **Córrer per ser lliure**
NÚRIA PICAS
Columna
250 pàgines i 18 € **1/3**

[2] **Let Catalonia vote**
RAMON TREMOSA
Rosa dels Vents
292 pàgines i 16 € **4/3**

[3] **Ser o no ser catalans**
TONI ALBÀ
Columna
176 pàgines i 17,90 € **-/53**

[4] **Història mínima...**
JORDI CANAL
Turner
300 pàgines i 14,90 € **-/4**

[5] **És l'hora dels adéus?**
XAVIER SALA I MARTÍN
Rosa dels vents
224 pàgines i 16,90 €

CASTELLÀ

FICCIO

[1] **Lo que no te mata...**
DAVID LAGERCRANTZ
Destino
650 pàgines i 22,50 € **1/4**

[2] **La chica del tren**
PAULA HAWKINS
Planeta
400 pàgines i 19,50 € **2/16**

[3] **Grey**
E.L. JAMES
Grijalbo
650 pàgines i 17,90 € **3/4**

[4] **El caballero de los...**
G.R.R. MARTIN
Gigamesh
228 pàgines i 15 € **-/3**

[5] **El bar de las grandes...**
J.R. MOEHRINGER
Duomo
464 pàgines i 19,80 € **10/3**

NO-FICCIO

[1] **Las cuentas y los...**
JOSEP BORRELL / JOAN LLORACH
Libros de la Catarata
144 pàgines i 15 € **1/3**

[2] **Historia mínima de...**
JORDI CANAL
Turner
300 pàgines i 14 € **-/3**

[3] **La digestión es la...**
GIULIA ENDERS
Urano
320 pàgines i 15 € **4/26**

[4] **La chica de los siete...**
HYEONSEO LEE
Urano
380 pàgines i 19,90 € **-/3**

[5] **Masterchef junior**
VARIOS AUTORES
Temas de Hoy
204 pàgines i 21,60 € **2/43**

Rànquing setmanal
Dades facilitades per Libred